



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД
У БЕОГРАДУ
ГжЗ 277/21
2.9.2021. године
Београд



У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Радмиле Радић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и др Драгице Попеску, чланова већа, у парници тужиоца Милана Савића из Земуна, Ул. Карађорђева 14/191, чији је пуномоћник Милица Петровић, адвокат из Београда, Ул. Десанке Максимовић бр. 21/5, против тужених Александра Игњатовића из Београда, ул. Теразије бр. 5/7 и "Инсајдер тим" доо Београд – Стари град, са седиштем Београду, Теразије бр. 5/7, чији је заједнички пуномоћник Борис Богдановић, адвокат из Београда, Сремска улица бр. 9, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 92/20 од 26.4.2021. године, у седници већа одржаној дана 2.9.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 92/20 од 26.4.2021. године, у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка из става трећег изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 92/20 од 26.4.2021. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈУ** тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 67.300,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, под претњом принудног извршења.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 92/20 од 26.4.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па су обавезани тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због душевне боли због повреде части и угледа солидарно исплате износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана 26.4.2021. године до коначне исплате у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавежу тужени да тужиоцу солидарно на име накнаде нематеријалне штете због душевне боли због повреде части и угледа исплате износ од још 360.000,00 динара, са законском затезном каматом на тај износ почев од 26.04.2021. године па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да солидарно накнаде тужиоцу трошкове поступка у износу од 93.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде, тужени су благовремено изјавили жалбу, побијајући пресуду у ставу првом и трећем изреке, из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама законских овлашћења из чл. 386 Закона о парничном поступку - ЗПП-а („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/13, 74/13 и 55/14, 87/2018 и 18/2020) Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужених није основана у погледу одлуке о главној ствари, док је делимично основана у погледу одлуке о трошковима поступка, садржане у ставу трећем изреке ожалбене пресуде.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити другим повредама поступка које би биле битне. Изрека пресуде је јасна и разумљива, не противречи себи ни разлозима датим у њој, у пресуди је наведено довољно разлога о свим битним чињеницама, па се њена правилност и законитост могу испитати, због чега се неосновано жалбом тужених указује да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 5.10.2019. године, у 16.30 часова, у оквиру рубрике “Политика”, објављен је текст под насловом: “(ФОТО) ПЕТРОНИЈЕВИЋ: Док је био директор Београд пута, Милан Савић је купио три аутомобила које је платио 133.000 ЕВРА - возикао их, регистровао и сипао гориво О ТРОШКУ НАРОДА!”. У тексту је наведено: “Члан Градског већа града Београда Драгомир Петронијевић упитао је данас главног и одговорног уредник НИН Милана Ђулибрка од када у овом листу колумне може да пише особа која је осуђена за привредни криминал. -НИН је лист са веома дугом традицијом, у коме су писали људи који су значајни, не само за српско новинарство, већ и културу и друштво. Нажалост, од када ви уређујете ову новину она је постала

средство за обрачун са председником Александром Вучићем, не само да имате све мање читалаца, већ и очигледно немате ни критеријум кога позивате да пише за новину. Тако сте у прошлом броју објавили колумну извесног Милана Савића, који се потписао као бивши директор Београд пута. Тај човек јесте бивши директор Београд пута, али сте сакрили од својих читалаца чињеницу да је 2005. године хапшен због малверзација у овом предузећу, а потом и осуђен на затворску казну. Претпостављам да сте то рекли читаоцима, нико не би веровао ономе што је Савић написао - каже Петронијевић и додаје: - Морам да будем искрен и поштен, ваш колумниста Савић је ипак нешто оставио Београд путу. У предузећу се налазе три аутомобила од којих два ципа, која је купио када је био директор (2000-2004), како би се возикао као директор, о трошку народа. Тада је та три аутомобила платио 133 хиљаде евра! Кубикажа једног ципа је 5.654 кубних центиметара, а другог 4.700!? Да не говорим о томе да троше преко 40 литара на 100 километара! Такве аутомобиле нико није желео да купи на аукцијама када само их продавали, а потом смо их нудили на поклон свима, од полиције до школа, и нико није хтео да их узме. А зашто би их неко узео када само регистрација и бензин који троше коштају толико да су неисплативи. Зато ћу предложити Београд путу да те Савићеве ципове поклоне Ћилибрку и НИН-у, па да се ви лично уверите какву штеточину од колумнисте имате - рекао је Петронијевић. У наставку погледајте слике које је Петронијевић послао, а на којима су аутомобили које је Савић купио у Београд путу и фактуре на којима се види колико их је плаћало ово предузеће." Као илустрација текста објављене су фотографије аутомобила, као и фактура. Милан Савић је према подацима из казнене евиденције неосуђиван. Саслушањем тужиоца у својству странке, утврђено је да је због објављивања спорног текста доживео стрес.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је сагласно одредбе члана 5, 8, 9, 79, 112, 113, 114, 115 и 117 Закона о јавном информисању и медијима, одредбе члана 10 став 1 Конвенције о заштити људских права и основних слобода и одредбе члана 2 Закона о слободном приступу информацији од јавног значаја, одредби члана 9 истог Закона, нашао да су испуњени услови за одговорност тужених, јер по оцени суда у спорном тексту објављеном на интернет порталу informers.rs дана 05.10.2019. године, чији је оснивач друготужени, главни и одговорни уредник у време објављивања текста првотужени, објављене су неистините и недопуштене информације о тужиоцу подобне да повреде његову част углед. Наиме, пре објављивања спорног текста, постојала је дужност новинарске пажње која обавезује новинара и одговорног уредника да примерено околностима, провере порекло, истинитост и потпуност података о догађају, појави или личности на коју се односи садржина информације. Прописивање дужности служи, с једне стране, заштити јавности од неистинитих и недопуштених информација, а с друге стране, заштити личности на коју се информација односи чија би права и интереси могли бити повређени објављивањем неистините и недопуштене информације. У конкретном случају, у спорном тексту који је преузет са портала pink.rs пренета је изјава Драгомига Петронијевића, члана Градског већа града Београда, у којој се између осталог наводи "Тај човек (овде тужилац) јесте бивши директор

Београд пута, али сте сакрили од својих читалаца чињеницу да је 2005. године хапшен због малверзација у овом предузећу, а потом и осуђен на затворску казну.", као и да је тужилац Милан Савић: "штеточина од колумнисте". Првостепени суд је оценио да је тужиоцу повређена част и углед изношењем неистините информације да је тужилац хапшен због малверзација у предузећу "Београд пут", а потом и осуђен на затворску казну, имајући у виду да је току поступка утврђено да је наведена информација неистинита, јер из извода казнене евиденције произилази да је тужилац неосуђивано лице. Такође, наводи да је тужилац "штеточина" представљају алузију на његово наводно лоше пословање управљање предузећем ЈКП "Београд пут" у време када је тужилац био директор предузећа, које информације пре објављивања, такође, нису проверене, а које су исто тако подобне да повреде част и углед тужиоца, те су због свега наведеног информације које су нетачне, неистините и непроверене, а које се тичу кривичне осуђиваности тужиоца и тога да је исти нанео штету предузећу лезионо способне и недопуштене, те без обзира што је тужилац био носилац јавне функције не представљају изношење критичких мишљења које се односе на тужиоца као вршиоца јавне функције, већ је реч о неистинитим информацијама подобним да повреде тужиочева права - част и углед.

Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете, првостепени суд је сагласно одредби члана 200 Закона о облигационим односима, нашао да правична новчана накнада за нематеријалну штету коју је тужилац претрпео износи 100.000,00 динара, ценећи све околности конкретног случаја и то какав је значај објављивање спорних текстова и информација садржаних у њима за тужиоца у погледу његовог личног и професионалног живота, па је у вези са тим ценио интензитет повреде права, односно напада на повређено добро, чињеницу да је објављивањем спорног текста са озбиљним инсинуацијама, тужилац представљен у јавности у изузетно негативном контексту, да је реч о порталу који има велику посећеност, што за претпоставку има да се широј јавности сугерише неистина којом се вређа достојанство тужиоца, као и чињеницу да је тужилац користио своје право на објављивање исправке информације. Досуђени износ од 100.000,00 динара и по налажењу Апелационог суда представља правичну новчану накнаду за нематеријалну штету коју је тужилац претрпео. На досуђени износ накнаде штете у износу од 100.000,00 динара, правилно је првостепени суд обавезао тужене да тужиоцу исплате и законску затезну камату на основу члана 277 Закона о облигационим односима, почев дод дана пресуђења, па до коначне исплате, с обзиром да накнада нематеријалне штете доспева на дан пресуђења, када је њена висина и утврђена.

Оцењујући наводе жалбе тужених, Апелациони суд у Београду налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку јасне разлоге који су у свему у складу са утврђеним чињеничним стањем, а које као правилне прихвата и овај суд.

Наиме, право на част и углед, је право на поштовање људске части и заслуженог стеченог угледа лица. Част као скуп човекових врлина представља субјективну категорију, која подразумева мишљења која појединац има о себи, док је углед мишљење које има ужа и шира средина о једној личности, а што представља објективну категорију. Основни видови повреде части и угледа су увреда и клевета. Увреда је напад на људску част, која изражава презир према неком, ниподаштавање, омаловажавање, одрицање људских особина, док је клевета изношење или преношење што год неистинитог, што може нашкодити части и угледу. Да би постојала повреда части и угледа потребно је да објављена информација представља увреду или клевету, да постоји препознатљивост субјекта информације, лична погођеност субјекта информације и непропорционалност информације, односно да објављивање информације којом се задире у нечију част и углед не представља примерен начин за остваривање оправданог циља.

На основу садржине спорног текста, као и наслова текста, тужилац је стављен у негативну инкриминишућу конотацију, јер просечан читалац може стећи утисак да је тужилац осуђиван на казну затвора због малверзација у јавном предузећу у којем је био директор, што је у поступку утврђено као нетачно, јер је тужилац по подацима из казнене евиденције неосуђиван, што су тужени могли знати да су информацију коју су објавили проверили уз поштовање правног стандарда дужне новинарске пажње, те би таквом провером дошао до податка да је тужилац неосуђиван. Тужени је, будући да се не ради о преношењу јавног саопштења државног органа нити о преношењу садржине званичног државног документа, био дужан да пре објављивања такве информације застане са њеним објављивањем и да са пажњом примереном околностима из других поузданих извора провери њено порекло, истинитост и потпуност, како је прописано одредбом члана 9 Закона о јавном информисању и медијима, а што у конкретном случају тужени није учинио.

Изнете тврдње у спорном тексту стављају тужиоца у негативан контекст и повређују његову част и углед, као и претпоставку невиности која је основно људско право сваког човека, због чега је и по налажењу Апелационог суда изнета информација била подобна да повреди част и углед тужиоца, па су испуњени услови за одговорност тужених прописани одредбом члана 112, 113 и члана 114 у вези члана 115 наведеног Закона о јавном информисању и медијима који је важио у време објављивања спорног текста, како је то правилно оценио првостепени суд.

Неосновано се жалбом тужених наводи да суд није на адекватан начин оценио чињеницу да је спорни чланак у потпуности преузет од телевизије Пинк, што показује да су тужени имали јасну чињеничну подлогу да оправдано верују у тачност онога што је објављено. Наиме, преношење текста из другог медија ни на који начин не може ослободити тужене од одговорности за објављивање непримерених информација којима се повређују права појединаца, јер су у случају преношења информација из другог медија новинари дужни да исте

провере са пажњом примереном околностима и одговарају на исти начин као да су информације потекле од њих, будући да преношење туђе недопуштене тврдње је исто што и изношење сопствене недопуштене тврдње, а аутентичност преношења недопуштене информације (чињеница да је пре објављивања информације гласила онако како је добијена на извору), сама по себи не чини објављивање информације допуштеним, јер је чињеница да је нека недопуштена тврдња у оптицају, не оправдава сама по себи њено објављивање. Такође, а везано за наводе жалбе тужених да објављени текст представља интегрално преношење реаговања Драгомира Петронијевића, Апелациони суд је става да се новинари морају формално дистанцирати од туђих навода који би могли да увреду субјекта информације или повреду његов углед, јер је улога штампе да пружи потпуно истините информације о актуелним дешавањима, мишљењима и идејама. Ако се медији на било који начин придруже туђој тврдњи прихватајући је као своју, било опремом текста или давањем сензационалистичког наслова тексту, сматраће се да је објављена тврдња као његова сопствена. Објављивање текста са насловом поменуте садржине и изнете информације у самом тексту су неистините и увредљиве за тужиоца, јер га приказују у негативном светлу приписивањем особина које нема и као такве су лезионо подобне да тужиоцу нанесу душевну бол, а интегрално преношење туђе недопуштене информације само по себи не оправдава њено објављивање.

Неосновани су наводи жалбе тужених, да је првостепени суд погрешно применио материјално право, јер је тужилац био носилац јавне функције и дужан је да трпи јавну критику и покаже толеранцију на исто у већој мери него остала лица. Наиме, иако је тужилац био носилац јавне функције, односно директор једног јавног предузећа, па је због тога и постојала појачана заинтересованост грађана за информације које се односе на њега и све евентуалне незаконитости у његовом раду док је био на функцији, јавност није имала интерес за неистинитим и непотпуним информацијама, јер то што је тужилац био носилац јавне функције не значи да објављивањем спорног чланка углед и част нису повређени, с обзиром на то да не постоји интерес јавности да сазна нетачну информацију, а која се тиче тужиоцеве наводне осуђиваности. Медији имају право да објављују информације о појавама и догађајима о којима јавност има оправдани интерес да зна, али су пре објављивања таквих информација дужни да са пажњом примереном околностима провере њено порекло, истинитост и потпуност, као што је прописано одредбама Закона о јавном информисању и медијима, а што тужени у конкретном случају нису учинили.

Неосновани су и наводи жалбе туженог, да је првостепени суд погрешно применио одредбе члана 200 ЗОО, с обзиром да досуђена накнада штете у износу од 100.000,00 динара има карактер одмазде према туженима, а не било какве правичне стисфакције.

Наиме, првостепени суд је приликом одлучивања о висини накнаде нематеријалне штете пошао од одредбе члана 200 став 2 Закона о облигационим

односима, према којој се висина новчане накнаде нематеријалне штете утврђује оценом значаја повређеног добра и циљем накнаде, пазећи при томе да се накнадом не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Приликом одмеравања висине правичне новчане накнаде суд је ценио све околности конкретног случаја, а између осталог и околност да је тужилац покушао да умањи штету коришћењем других средстава правне заштите у складу са Законом о јавном информисању и медијима и тражио објављивање одговора односно исправку информације, чиме је искористио могућност отклањања негативних последица објављивањем спорног текста. Износ од 100.000,00 динара и по налажењу Апелациони суда представља правичну новчану накнаду за нематеријалну штету коју је тужилац претрпео и њиме се супротно наводима жалбе не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, већ је напротив одмерена у складу са значајем повређеног добра и циљем коме накнада нематеријалне штете служи.

Како се ни другим наводима жалбе тужених не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде, то је овај суд на основу одредбе члана 390 ЗПП, одлучио као у изреци.

Основана је жалба тужених у погледу одлуке о трошковима поступка из става трећег изреке побијане пресуде, па је иста преиначена применом члана 150, 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку, тако што су обавезани тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка, у износу од укупно 67.300,00 динара, и то за састав тужбе у износу од 9.000,00 динара, на име састава једног образложеног поднеска у износу од 9.000,00 динара, за приступ адвоката на три одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара и једно неодржано рочиште у износу од 6.000,00 динара, као и за таксу на тужбу и одлуку у износу од по 5.900,00 динара, све према важећој Адвокатској и Таксеној тарифи у време доношења првостепене пресуде.

Са свега изложеног, на основу одредбе чл. 390 и 401 тачка 3 ЗПП-а одлучено је као у ставу првом и другом изреке.

Ставом трећим изреке, Апелациони суд у Београду је одбио као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка, јер су тужени успели у жалбеном поступку у незнатном делу, у погледу одлуке о трошковима поступка, па је на основу члана 165 став 1 Закона о парничном поступку одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Радмила Радић, с.р.**

Зачиност отиравка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић



Jasmina Djokic